Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ШИНАРА, 2 ноябрь, 1976 шу. • № 133 (5644). • Мах 2-кеп.

Советски Союза кхаьхьеамхой! Хьинаре кховсам лоаттабе-кIезига-Iа хIама дIа а дохийтаи халкъа боахама планаш кхоачаш тIехкхоачаш яра тIехьа! Массе а оагIорахьара чIоагIъе планаш, технологически кхаьхьеамаи дисциплина! Дас санна пайда эца производства торонех, материалий, кхаьхьеамаи финансовии кхоачамий цIенхаштта кхомбелга Iаламде!

(КПСС ЦК ТIехьезамашIара)

1976—1980 ШЕРАШКА СССР ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГIАБОАЛАБАРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПХЕ ШЕРА ПЛАНАХ ДОЛА

СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗА

З А К О Н

Советски социалистически республикай Союза Лакхехьарча Совето соцам бу:

Статья 1. СССР Министрий Совето хьачуенна, пятилетка хIара шера, СССР министерствашта, ведомствашта, союзни республикашта доIаржаъь, КПСС XXV съездо чIоагIдаьча 1976—1980 шерашка СССР халкъа боахам дегIабоалабара Керттерча дастамаша ма-яхха-ра оттаьъь 1976—1980 шерашка

(1975 шерага диллача проценташ)

	1976 шу	1977 шу	1978 шу	1979 шу	1980 шу
Потребленсен накопленеи дIайохийта къман доход	105,4	109,7	114,6	120,2	126
Промышленносто продукци					
— еррига цунца цхьана:	104,3	110,9	117,6	125,7	136
производства средстваш хьадар	104,9	111,8	119	127,4	138
наха зма хIамаш хьар	102,7	108,6	114,1	121,1	132
Паччахьалкхен капитальни вложенеш	105,1	108,9	112,1	114,3	114,6
Транспорта дерригача тайпай грузооборот	105,7	111,3	118,2	124,9	132
Кхаьхьега оьсарле: промышленносте	103,4	108,8	114,7	121,8	130,6
гIишлоьчеа машинашкъа транспорте	105,5	109,8	116,2	123	130,3
Промышленносто болх барах бояла пайда	103	105,6	110	114,7	120
Бахача наха сага сих йола реалин доходаш	109,7	120	133	151	174
Паччахьалкхени кооперативнии торговле рознични товарооборот	103,7	107,6	112	116,4	121
	103,6	109,1	115,8	122	128,7

Дiездахача ихе шераша нийсдича 1976—1980 шерашка юртбоахама продукци якххара шера кхъера объем 16 процента дасдьъьхьа.

Юртбоахама производстена дерригача интенсификаци елгеи цун материально-технически база чIоагIъелгеи Iалашъе. Шера кхъера хьархIача ихе шера колхозашкеи совхозашкеи кхаьхьега оьсарлеи боарам 28 процента айбе.

Статья 3. КПСС XXV съездо тIайна социальни дегIабоалараи совецки халкъа хьакъ материальни культурини боарам дIахо айбареи программа кхоачашъяра ихе шера Iалашъе:

бахача наьха сага сих лаьрхIена реални доходаш 21 процента дуккагIа хулийтилга;

производствен кхаьхьегама оьсарлеи дерджахара ларда тIа болхлойли ахархIоь кхъера балансаш Iалаи 17 процент гаргга колхозни общественни боахамгара колхозхоь доходаи кхъера лаьрхIача 26 процентан дакълунга;

потребление общественни фондай чотах бахача наха тола выплаташи льготаши 30 процент гаргга алсамйохилга;

промышленносто цхьадолча доакъошка байсанна болх барах кхы тIа а луш дола алаи тIатохилга;

болхлошта, гIулакхерча наха, колхозхоша кIезигагIа дола пенсеш дакълдерг, колхозашкеи паччахьалкхен предприятешкеи организацешкеи, учреждешкеи болх бан хиланза яргIобаза стаж йолча колхозни членаш хиннарна пенсеш тола оттадолга а, хIаьта ишшта колхозхоех болча цхьоалагIга группа инвалидашта парна гIулакх дара пенсенга наIбабакаш оттаделан, пенсионераша лаьрхIа цхьайолча медикаментанта мах чухьаьхьа боакккхилгеи;

болх бена кхаллиька къаьхьегамеи бытеи хьалаш тоделга, цхьа шу даллалца бера Iупал дара болх бена кхаллаца мах а луш тоха-юхье отпуск телга. Бераш долча кхаллаца дизза доацача балха дешна е дизза доацача балха кIира болх бе, хIаьта ишшта цIагIга болх бе, хьалаш хьакхолла;

дукха бераш дола новкъа пенсешца Iалашбечара льготаш шеко-ргга;

бера хана денз инвалидаш баршта пособеи айелга, бера хана ца хьежаш уж дIа-телхига;

цIешошка - интернаташка, бераш дешна цIешошка, берий, цхьайолча спецшкIазнярошкеи больницашкеи а, санаторешкеи кхачийна а эпаца хьежа гIулакхашка а дIаоуйийта норматаш йелга, хIаьта ишшта школаш-ка - интернаташ, берий цIешошкеи кхачаига дIаоуйийта норматаш;

паччахьалкхен заемний мах дIахо дIетехкхига.

СССР Министрий Совето от-

(1975 шерага диллача проценташ)

	1976 шу	1977 шу	1978 шу	1979 шу	1980 шу
Бахача наха бытови гIулакхаш дар	107,9	116,4	125,8	136,6	148,7
Паччахьалкхен бюджета тIа латтача деша даха ха йоаначу берий учреждешкахьа бераш	104,4	109,9	115	120,2	125,5
Школашкареи дIахьаь-ладь ди долча группашкареи дешарехь	108,9	115,7	124,7	134,1	143,8
Профессиональни-техницески деша дешарехь дешархой хьажар — бергиаш	101,4	101,8	105,2	108,7	112,5
Царца цхьана юкъера профессиональни-технически училищашка	118,4	134,5	150,3	164,8	181,4
Юкъерча специальни деша заведенешка дешархой хьажар	100,6	101,4	102,3	103,3	105,1
Лакхерча деша заведенешка дешархой хьажар	100,4	101,6	103	104	105,4
Больницашкара маьнгеш	102,2	104,4	106	107,6	109,7

Статья 4. 1976—1970 шераш-ка СССР халкъа боахам дегIаболабара Паччахьалкхен пхе шера плана ух лохехьара керттера хьокхамаш чIоагIъе союзни республикашка гIоьлла:

(1975 шера проценташцаннийсйича 1980 шера промышленносто продукци

Республика территорин тIара еррига продукци	Союзни республикашка союзно-республикански ведомствашка	1971—1975 шерашка шера юкъера хиннаца а, 1976—1980 шерашка продукце шера юкъера оьбеша	1975 шера дакълага паччахьалкхен а, колхозни кооперацин торговле товаро-оборот
РСФСР	136	127	116	129
Украинеи СССР	133	123	113	127
Белорусеи ССР	143	128	112	128
Узбекеи ССР	136	128	122	139
Казахеи ССР	140	129	115	127
Грузинеи ССР	141	137	129	132
Азербайджанеи ССР	139	132	121	134
Литовеи ССР	132	123	111	126
Молдавеи ССР	147	143	137	134
Латвиеи ССР	127	121	116	123
Киргизеи ССР	137	130	113	130
Таджикеи ССР	139	121	116	129
Армянеи ССР	146	135	124	135
Туркменеи ССР	130	121	119	135
Эстонеи ССР	126	126	117	123

Союзни республикай Лакхехьарча Советашта тIедилла, республика территоре тIе берригача боахам дегIабоала лоарIаIамегIа дола хьокхамаш юкъе а хьош, 1976—1980 шерашка халкъа боахам дегIаболабара ихе шера планаш тIаэца.

Статья 5. СССР Министрий Совето, союзни республикай министрий советаша, СССР министерствашта, ведомствашта:

а) КПСС XXV съездо чIоагIъьяча 1976—1980 шерашка СССР халкъа боахам дегIаболабара Керттерча дастамаш кулгаа а лъшаш Iалашде деза хIара предприяте, производственни обьединене, организацеи пятилетка хIара шера йоаржаьъ ихе шера планаш оттаелга;

б) экономика дегIаболаярап производства дикаа хьокхамаш тоадрам оттаяь залянеш кхоачашъяра мероприятеи оттаелгеи чаххйоахилгеи Iалашде деза. Халкъа боахама планаш дацаелгеи цунна доал деле-ган эргадалькха тоадара, пред-

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1976 шу, 29 октябрь.

приятеи, производственни объединеи, организацеи, учрежденей болх тоабара де деза гIулакхаш белгалде деза.

в) ихе шера плана кхоачашъеи къаьстта теркам тIабахийта беза Iнама-технически прогресс сихьяра, кхом бара режим чIоагIъяра, халкъа боахама дерригача доакъошка болх дикагIа бара ларда тIа общественни производства эффективность, керттерча дахьке къаьхьегама оьсарле айяра.

Статья 6. СССР Министрий Совета тIадилла 1976—1980 шерашка СССР халкъа боахам дегIаболабара Паччахьалкхен пхе шера плана къаьхьехьа Союза Советен Къаман Советен планово-бюджетни комиссей, отраслеи комиссей, кагIрхой гIулакхашта йолча комиссей заключенешкара предложенешкеи замечанешкеи, хIаьта ишшта СССР Лакхехьарча Совета министрий советаша, СССР министерствашта, ведомствашта, депутаташа кхийлача предложенешкеи яьча замечанешкеи кхожийга а царех йоагIаш йола решенеи елга а.

Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль,
1976 шу, 29 октябрь.

1977 ШЕРА СССР ХАЛКЪА БОАХАМ ДЕГIАБОАЛАБАРА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЛАНАХ ДОЛА

СОВЕТСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕСПУБЛИКАЙ СОЮЗА

З А К О Н

Советски социалистически республикай Союза Лакхехьарча Совето соцам бу:

СТАТЬЯ 1. СССР Министрий Совето хьачуенна 1977 шера СССР халкъа боахам дегIаболабара Паччахьалкхен план, Союза Советен Къаман Советен планово-бюджетни комиссей, промышленносто болча комиссей, транспортан буьзнан йолча комиссей, гIишлоп материалий промышленносто комиссей, юрта боахама йолча комиссей, халкъа эшача тобаваша йолча комиссей, унах-цIенош социальни - Iалашонаш комиссеи, халкъа образоване, Iнлман культуран комиссей, торгоаде, бытовой гIулакхашкатеи коммуналин боахаман йолча комиссей, Iалам доралара комиссей, кагIрхой гIулакхашта йолча комиссей поправкаш чоте а яцаи къоьбалъе.

СТАТЬЯ 2. 1977 шера СССР халкъа боахам дегIабоалабара Паччахьалкхен плана ух лохехьара керттера хьокхамаш чIоагIъе:

(1976 ШЕРАГА ДИЛЛАЧА ПРОЦЕНТАШША ТIАКХЕТ)

Потребленеи накопленеи дIайохийта къман доход 4,1

Промышленносто продукци—еррига 5,6

цунца цхьана:

производства средствеш хьар 5,9

потребление хIаманаш хьарр 4,6

Паччахьалкхен капитальни вложенеш 4,9

Транспорта дерригача тайпай грузооборот 6,3

Кхаьхьегама оьсарле:

промышленносте 4,8

гIишлоьчеа 5,3

машинашкъа транспорте 3,6

Промышленносто болхах боала пайда 11

Бахача наьха сага сих йола реальни доходаш 3,8

Халкъа боахамера балха алапе фонд 4,2

Паччахьалкхени кооперативнии торговле рознични товаро-оборот 4,8

СТАТЬЯ 3. 1976 шерана пайдаяь 1977 шера тIекхетийна Iалашде:

Бахача наха бытовой гIулакхаш делга 7,3 процента

Паччахьалкхен бюджета тIа латтача деша даха ха йоаначу учреждешкахьа бераш 4,8 процента

Школашкареи дIахьаь-ди долча группашкареи дешарехь 6,9 процента

Профессионально - техницески дешара заведенешка дешархой хьажар 3,4 процента

Юкъерча специальни дешара заведенеи дийнахьара отделенешка дешархой хьажар 1,1 процента

Лакхерча дешара заведенеи дийнахьара отделенешка студенташ хьажар 1,7 процента

Больницашкара маьнгеш 2,1 процента

Финансирование еррига нетточийнай чотах 1977 шера 112,1 млн. кв. метр наха чуIе

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. Г. ЭДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1976 шу 29 октябрь.

СТАТЬЯ 4. СССР Министрий цIенош йьаьде.

Совета тIадилла Союза Советен Къаман Советен планово-бюджетни комиссеи хIара массазарча комиссеи 1977 шера СССР халкъа боахам дегIаболабара Паччахьалкхен плана хьакъеха яьча заключене тIарча предложенешкеи замечанешкеи, хIаьта ишшта СССР Лакхехьарча Совета депутаташа йоаллаяьча предложенешкеи замечанешкеи хьожийга а царех йоагIаш йола решенеи елга-а.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Председатель Н. Г. ЭДГОРНЫЙ.

СССР Лакхехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1976 шу 29 октябрь.

Октября совгIат

Сийлахь-бокхача цIейна даха ма-лоагIгара накъалахара старогрозненски механальтахоша баь тIахьехам хьал а лаьца, тха завода коллектив ду лелаш, ча ден сийна къаьхьегама яхте эттаи. 14 октябре завода болх-лоша кхомкайбир итт бетта йола производственни план. ХIама бутт чаххбаллалца йолча хана дика хьалха планнл тIех арахийар буруз тохара эша бIаьш этагаш сомий маьхьтехтигаш.

Из толам баьккхаб «ХIара бахча денна — дикала Знак» яхана ца деанзагIа шера социалистически ахь а лоаттаеи болхлоша, инженерно-технически болхлоша тIагIерга къаьхьегарах, партийн, профсоюзни, комсомольски организацеша организацинни болх дикаьш-тIехьабикхкарах.

Цу тIулакхо завода коллективага йиш хилийтар поощренен фондашка кхы тIа а средствааш кхайийта. План кхоачашъяра юкъе хьинаре долча лаьца ер-гагана служебина.

ХIанз завода коллективо Сийлахь боккхача Октября цIейна кIийду доккха совгIат — из тIехачаш цхьаьна бетта план чаххьакхка гIерт.

И. КОСИВЕНКО,
Карабулакски химически реагентий завода ПЭО начальник.

ХЬИНАР АЙДАЬД

Дукхаг-га йоаннаш чаххъаьхьана КПСС ЦК октябрьски Пленумо тха боахама бергигача боаллой-кхаьхьегаш дозийче-гинически хьинар айдаь. Къаьстта наьна дегаш Iолдолаш-дар КПСС ЦК Генеральни секретарь-нов. Л. И. Брежнева дъаь кхамаьл а Пленума материалаш а наха кIоаргга дIайоаьнтара долча боахамбабо тха коммунисташа. ХIанз механизацеша, мастерскешка, фермаша-ка, кханика болхлоша Пленума материалаш дIайоаьнтаеи ба тха политпросветворанаш, агитатораш.

М. АЛЬДИЕВ,
Шалъа района «Джалка» совхоза партхома секретарь.

Ремонта — диспетчеризаци

Электросетей предприяте производственно - боахама балхата хIинаьлаь хьажара-хIама йола металлаш дукхагча-лаьъье кIоачам болаш ишш производственни планаш кхоачашъяра, ремонтно - эксплуатационни балхаш дика дара, дIаэпара йола заявка - график.

ПТО хьоаж ерригача службашеи РЭС-ашка хьаченначча заявкаш, балхий планашца юкъе ду, транспорта механизацеи РЭС-ашгIеи механизман дIаэпийъера хьатIабоалIача бетта йола план - график оттаю.

Плана - графика юкъейолхийтар еррига механизман, къаьстта йолча службашеи РЭС-ашгIеи тIачIоагIъяь уж яле а еше а.

Службойшеи РЭС-ашкеи гIоьлла ПТО хIара денна гулъю ремонтаи еча балхах, механизмех пайда эцарех йоаь сведенеи, службойшеи РЭС-аш зачальникаша яь замечанеи, приятеши, предложеней хьажийга, балхий баьча толамаех дукхагга ко-ординированни балхаш деча чоттаргашка халдача хилийта, балхашта куллалде а, механизмеи спецмашинеи пайда эцара коэффициент лакхе а.

Цу тергигане а йиш хилийтар республика электросетей районни, производственни службай, бIаргача предприяте а беттайн, кварталийн планаш а ремонтни эксплуатационни балхий графикаш а кхоачашъяра ритмичность тоае.

В. ПЕТРОВ,
«Грозэнерго» РЭУ ЗЭС ПТО инжхкхаrIа вола инженер.

РЕСПУБЛИКА ДЕШАРА ЗАВЕДЕНЕЙ ХЬЕХАРХОЙ, СТУДЕНТИЙН, ДЕШАРХОЙ КОЛЛЕКТИВАШТА НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА СИЙЛЕН ГРАМОТА ЙЛАРАХ ДОЛА

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

У К А З

1976 шера республика совхозашкеи колхозашкеи юртбоахама культуран чуэнача чIоагIъа хьажараш-хIинаре-дакъа лаьнарах Нохч-Гlалгlай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла дешара заведенеи:

Грозненски мехкадыта института.

Грозненски педагогически училища.

Химико-технологически техникума.

Музыкальни училища,

№ 6 йолча технически училища,

№ 26 йолча технически училища хьехархой, студентий, дешархой коллективашта.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный, 28 октябрь, 1976 шу.

МОСКВА. Стандартизаие Ерригсоюзни Ілліа-тохіама институт «ВНИИС» — СССР госстандарта стандартизаие Ілліамаи оргачизационно - методическим лардаш кайгъарш продукце дикала управлени яраи йола я, хІаьта ишгта іу дакъе дуиен халкъаити юкъера пъьяна гІулакхаш тоха йола а керттера организаци я.

СУРТА ТІА (аьрдаьрчу тІа): ВДНХ «СССР стандартъ» яха павьльон; (аьттехьарчу тІа): стаидартизаие дешаиа йолче СЭВ института йолалой хьаналхьатъача льиовски предприятишка - балха юкъе пъьяна гІулакхаш тоха йола комплексни системага хьожаи ба.

ТАСС фотохроиика.

БУРУВДЕТТАРИЙ БОККХА ТОЛАМ

1971-чІера декабрь бетта Харбіндаьдкача мотт!ге 3014 йола лаккера юрсаи Йоаиаи-кара мехкадатта дакххара скажеиие якха йола йолайер мехкадатта лелориаи, 5600 метр кІоиара -а чорболлаш. Лаьккера юрал лоххера мела тІоаиаиаи мехкадъттеи гаии лаха дагахь йоаккхаи яр из.

Массех цера чІоаттІа къьлъера дайсар буруваттерарий лаккера юра тІоаиашка кхачале. Объект мишгаий буруваттерааи лоаиарбола де кьаьстаи. Лаьккера-буйлу гоиахьара моттиге. 500 атмосфера давлени а йолаш массехь физико - химически воздействи яир. ТІаккха дІахьажьбус 24 кубметр а хулаш мехкадътта хьаволадалер.

Лифтовой турбоии техиически хьажъхьа мишгай - хьежачеи тІелъаиІа тІоаьшаиаиер дукхаІа-тІа мехкадаиа дакххар хуттІоаиа кІоарггга химически воздействи с лаьрхІар. Бакъде аваран дилар. Скъажииа чу бІаьгар 1200 тоии гарга йола газоснокомпрессорни турбеии. Уж хьалъараяха йолайир, 1975 цера 12 марта деиз 1976 цера 3 апреле кхачоаиа бир из бохх.

Уьхх цера май бетта Халмеи Михаила бригадацера мехкадъттаи йолаеи бурвоййа мехкадъттаи бакъта хьежар. Бакъда тІоаиаиа лоабат хилар бахьи долаш ма-хеттара гІулакх хилаиглар. Тіаккха теххама балдаш дешаи кислотиа обработкаи бир хьежаиаиер а, хеххарча дакъа. Цул тІелъатІа хьажа доладелар цига кІелаж етташ доагІа мехкадъттаи, цуиа воогІІеиа сага хьожаиаиер сероводород а йолаш. Пиъ миллиметр хулаиа штуцер чу тІолла 190 кубметр гарга доагІаи ба.

Цу тайпиара, № 14 йолча скважиие юра лаккелъарча лаьхьара кхочаи бурув тохар бахьан долаш М. Халимеи бу-ладетт!ера бригада ма-хеттара во дІахьекхар Харбіидкиа кІуа мотт!ига тІоаиашка мехкадъттаи йоаллаи хилар, цига лоарра ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер.

Лифтовой турбоии техиически хьажъхьа мишгай - хьежачеи тІелъаиІа тІоаьшаиаиер дукхаІа-тІа мехкадаиа дакххар хуттІоаиа кІоарггга химически воздействи с лаьрхІар. Бакъда аваран дилар. Скъажииа чу бІаьгар 1200 тоии гарга йола газоснокомпрессорни турбеии. Уж хьалъараяха йолайир, 1975 цера 12 марта деиз 1976 цера 3 апреле кхачоаиа бир из бохх.

Уьхх цера май бетта Халмеи Миха-ила бригадацера мехкадъттаи йолаеи бурвоййа мехкадъттаи бакъта хьежар. Бакъда тІоаиаиа лоабат хилар бахьи долаш ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер.

ЯХЬ—ТОЛАМИЙ ЛАРД

Грозиеиски локомотиини деио 2-гІа бІаь совгІа комсомольско-кагиркой бригада я - иид болча техиикаи-дизельиа локомотивех база-гІайга эиара тІаг-гІертта хьоисам доаттабеи. Маишиист - ииструктор, сийлеи машиииаиъкъхо, коммуиист Головлеиа Виктор Иваиовиич керте латтача ВЛ8СМ XVII съезда цІи лелаеча колоииа коллективо яр шу доладелча деиз дІа-юха бигадаи тІаг-гІертта къоьсам доаттабеи. Маишиист - ииструктор, сийлеи машиииаиъкъхо, коммуиист Головлеиа Виктор Иваиовиич керте латтача ВЛ8СМ XVII съезда цІи лелаеча колоииа коллективо яр шу доладелча деиз дІа-юха бигадаи тІаг-гІертта къоьсам доаттабеи. Цаиа планаІа лаьрхІачул совгІа 217 эзар тоии халкъа боазама муъь дІа-ъха бихьаб. Иэиала муъь дІа-юха бахьа кхы тІа эшаръар 54 поезд, иштгала локомотивааи.

Къаиаи локомотивии бригадаша беза муъь тІаболеи пассажирски поездаи делиара дакъе шоаи йоккха гоизал йолаш хилар хьалъекхар. Цаиа иъкъе яьржача социалистически яъье хьалхара моттиг къяккхай Резников. Петра куллалдеча локомотивии бригадео. Цо ду ши доладелча деиз беза муъь тІабола 32 поезд дІа-юха иэиаи, цаиа планаІа совгІа дІа-юха бихьаб 15 эзар тоии халкъа болчаиа муъь. ДІабо-дача иІс бетта 25—30 беза дукха ха хеташ. Гудермеса медицинскеи инструментаии еча заводе Умарова Хаанипат йолаеи бен йоаа. Бакъда иэ цига кхьаьга йолаеиий из предприятии болх бе йолаелча деиз.

Цу ерригача хана шийг шиЙ-ца болх беш болча новкъосташка а кулгалхошка а дикадош олийташ хьайоаІа Хаанипат. Из болх беи я хиттуиекси инструмеитаи, лаьрхІа йола чІоиган, оста. Илиэарова аиапаатаи киийчеча цеи. Из эгара бочаІга барех цхьа болх. Ба. Инструмент къьста шаара, къьяга, дика лоажарголаш хилийта еза. Йоккха говзал эш из дара. Хьаьта Умарован из говзал а йоккха балха опыт я.

Социалистически деклараи

Дега дезаш

тІаэиача хана эгара доккхагІдараш эц цо, уж массаза а толамца хьоачаш а ду.

Цо болх беча хана бІаръаьжачоа а дика хоту йоккха говзал йолча сага муэиаш. мара ишгта леларг доацига. МалагІа шийна тІадилла гІулах бокхха тёкстокхам кетаи кхоачашду цо.

Умарова белгалйоаь совгІатащиеи премещеи. 1970 цера цуиа елар Юбилейии медаль, хІаэта 1975 цера «Иэсалгіча пятилетке котъьыкьар» яха значок.

Хьалиит балх беи йола колиеиа хьалха латтачарех цаІ я. Цуиара хьоккаи эц цу коллектива члениша.

— Продукци дукхагІа а Дика-гІа а хилийта пІерт со массеза а йоах Умарова. — Цуица сона массаза а дага латтт тхоай бригада коллектив, цук болх. Сайиа карагІдаьиа дорах] аз цуиа карагІдаьиар, хІаэта цо бакъйкхача толамаи — сай толам, смеиагІа кийче еза медицинскеи оатталаи тІелъах гІийиагІа смеиас яь йоа-ъоккхагІоаш иа. Царга хьажа а дукхагІоаиа хьоаьш. Цуиа сона массаза а дага латтт тхоай бригада коллектив, цук болх. Сайиа карагІдаьиа дорах] аз цуиа карагІдаьиар, хІаэта цо бакъйкхача толамаи — сай толам, смеиагІа кийче еза медицинскеи оатталаи тІелъах гІийиагІа смеиас яь йоа-ъоккхагІоаш иа. Царга хьажа а дукхагІоаиа хьоаьш. Цуиа сона массаза а дага латтт тхоай бригада коллектив, цук болх. Сайиа карагІдаьиа дорах] аз цуиа карагІдаьиар, хІаэта цо бакъйкхача толамаи — сай толам, смеиагІа кийче еза медицинскеи оатталаи тІелъах гІийиагІа смеиас яь йоа-ъоккхагІоаш иа. Царга хьажа а дукхагІоаиа хьоаьш.

Юхкера а, — хІаэта из хертгердар да аьиа а хет — Ила-ма-технически-революци дегІар-яр эай мелхе-пайса хьегаду долаш дарн дуггдари довзара формё санна. Машиниша ше производствера ара а кхоссеир ма эай хьаьбе болг - боищаи а дага иа хиина хІама да из. Дукххача городаиика болч беш я (ецца дІаэтаиии телевидеие ГІолеп) «Хьалха университеташ оалгІара — доиаша хьшит долаш баришта ешача лекиеи цкилап. Цига а ишгта дукхагІа ба общественни «фа-культетара» деиарш.

ІІТР кхетаяра доархІамеГІарча аспектаи цаІ тиу я дукхача кхьаьгаиамой общественни хьиирах. Кхьаьста шаара хьагучаьлаар иа КПСС XXV съезда решеиеига юхъеъаэар, вожаш йоагІ-йоагІача министерствашеи ведомствашеи дІаэлъийгаР, кхоалагІъярап октябре СССР Лихчеъарча Совето тІаэиардолча пхе тІетерка-лерьяра.

Гоиахьара Ілліам дорадара терко ЙоагІагІа ю общественностои Іаьдала моттигерча оргаиашса. Хіара шера городий хьакхаиаи хул, массе метте дукхача территореи тІа ді-ювгІ таьиш, хІаьта хийи фои эуламе йіеъдеи йоа поаттаи мегийаи, иу деша бехкс бараи уголовни бехктокхам а оэаи.

Дукхха Ілліа-технически, производственни, социальии проблемаш кьсташа академически отраслеви институташа, лаккерча дешара заведеиеиа хьалдача производствоаца доттагІаи шерагІа леладу.

Студенчески конструкторски бюрои, экономически «всеобуча а ишгта Ілліа-технически революцеи карагІдулараиша, пийдаиа йолча тайпара уж чакхъяккара дакъа лаца безаи йолаеи общество хилар хьахьо-хіаи йола дукхха моттигаи я.

Шоашта дулургдар а хХмчара дулургдар а дикагІа ахетаде бальнаб нах.. Хувиалу быт, сага эшараш, уж кле а а-ленцаре а йолча профессеи сий. Производстве инженераитеи экономистаитеи лалла йіаэиг математикаи, программисташ, технологаш, социологаш, дизайнераш. Кхы - а дукха-ба хІаэа уж сахьата вайна качара йоаккхаулургбоаца, сиэкер-дане боаца болх. Къаьсташа процессаита механизаци елга лоархІамеГІарча декхарх цаІ долаш дуг мехка цкилйолча райбиишка балха диз йіадда тоъьш иа хьарах а.

Юхкера а, — хІаэта из хертгердар да аьиа а хет — Ила-ма-технически-революци дегІар-яр эай мелхе-пайса хьегаду долаш дарн дуггдари довзара формё санна. Машиниша ше производствера ара а кхоссеир ма эай хьаьбе болг - боищаи а дага иа хиина хІама да из. Дукхха городаиика болч беш я (ецца дІаэтаиии телевидеие ГІолеп) «Хьалха университеташ оалгІара — доиаша хьшит долаш баришта ешача лекиеи цкилап. Цига а ишгта дукхагІа ба общественни «фа-культетара» деиарш.

ІІТР кхетаяра доархІамеГІарча аспектаи цаІ тиу я дукхача кхьаьгаиамой общественни хьиирах. Кхьаьста шаара хьагучаьлаар иа КПСС XXV съезда решеиеига юхъеъаэар, вожаш йоагІ-йоагІача министерствашеи ведомствашеи дІаэлъийгаР, кхоалагІъярап октябре СССР Лихчеъарча Совето тІаэиардолча пхе тІетерка-лерьяра.

Гоиахьара Ілліам дорадара терко ЙоагІагІа ю общественностои Іаьдала моттигерча оргаиашса. Хіара шера городий хьакхаиаи хул, массе метте дукхача территореи тІа ді-ювгІ таьиш, хІаьта хийи фои эуламе йіеъдеи йоа поаттаи мегийаи, иу деша бехкс бараи уголовни бехктокхам а оэаи.

Дукхха Ілліа-технически, производственни, социальии проблемаш кьсташа академически отраслеви институташа, лаккерча дешара заведеиеиа хьалдача производствоаца доттагІаи шерагІа леладу.

Студенчески конструкторски бюрои, экономически «всеобуча а ишгта Ілліа-технически революцеи карагІдулараиша, пийдаиа йолча тайпара уж чакхъяккара дакъа лаца безаи йолаеи общество хилар хьахьо-хіаи йола дукхха моттигаи я.

Шоашта дулургдар а хХмчара дулургдар а дикагІа ахетаде бальнаб нах.. Хувиалу быт, сага эшараш, уж кле а а-ленцаре а йолча профессеи сий. Производстве инженераитеи экономистаитеи лалла йіаэиг математикаи, программисташ, технологаш, социологаш, дизайнераш. Кхы - а дукха-ба хІаэа уж сахьата вайна качара йоаккхаулургбоаца, сиэкер-дане боаца болх. Къаьсташа процессаита механизаци елга лоархІамеГІарча декхарх цаІ долаш дуг мехка цкилйолча райбиишка балха диз йіадда тоъьш иа хьарах а.

Юхкера а, — хІаэта из хертгердар да аьиа а хет — Ила-ма-технически-революци дегІар-яр эай мелхе-пайса хьегаду долаш дарн дуггдари довзара формё санна. Машиниша ше производствера ара а кхоссеир ма эай хьаьбе болг - боищаи а дага иа хиина хІама да из. Дукхха городаиика болч беш я (ецца дІаэтаиии телевидеие ГІолеп) «Хьалха университеташ оалгІара — доиаша хьшит долаш баришта ешача лекиеи цкилап. Цига а ишгта дукхагІа ба общественни «фа-культетара» деиарш.

ІІТР кхетаяра доархІамеГІарча аспектаи цаІ тиу я дукхача кхьаьгаиамой общественни хьиирах. Кхьаьста шаара хьагучаьлаар иа КПСС XXV съезда решеиеига юхъеъаэар, вожаш йоагІ-йоагІача министерствашеи ведомствашеи

ІИЛМА-ТЕХНИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦИИ САГА ПАРГІАТОН ДУНЕИ

«Тамаш сага диидеииад тхоа-ша» — ишгта эст тахан дукхачарна. Да а ма дий из-ма-ишгта, кхьметтеп космосе гІолаа деш долча иэиъьаи доккхи хІама сиий доарІаш дІае я. Хьалгаіга сана тамаш яц вай царех. Ілліа-технически замаиахьара саг даим кердача информацеи чувеиий воалл, хІаэта ца гІулакхо цуи тухоии иу-иеи чу цхьаи тайпара эргалоча е йии а иш.

Бакъдар ьлича, керда мел долл хІамаи тІаэиарн цар еш йола воздействии — дукхаиа тайпара худ, саг ше, сага хетараш цуи уйлаш, цуи вахара хьалаш а санна. Советски инъхьара хьаеспаиара, Ілліамаи революцеи вЛиэиа а еш белгалъяьла цхьаболча юкъара оагІоо белгалъяьа безам бе са.

Эгара хьалхара моттиге оттаІу ду кердача знаиешта чІоттІарІа тІаэкетар, кругозор шерзе, профессиоиальии вещ-тви знаиеи Іоае гІертар. Цуиа новъосташ ду-бихача наьъа образоватеьиаи боарамо а. Юкъера школа барХІ йіасса-ІІ-лохехьа образоваии йолаш во-за болх бузургбоаиа хиига-кхаьча саг вай мехка хІаиз лаха хала да.

Керда иформаци геттара йолаеи хьаиг долаш я хІаиа. Миллиоиаш тиражаи а йолаш эрадувл «Знаии — иэз», «Техиика — кагирхоитза», «Ілліеи вахара», «Уиэсіёио», «Химии вахара», «Дуиеца гоиахьара эрусе мехкадътта доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер.

Из цу бригадас бакъда бокхха лаьрхІам бола толам бар. Белгалъяьла доагІа сеиаиторие мехкадъта доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер. Из тІаккха ма-хеттара тІоаиашка мехкадъттаи доаллаи хьожаи лаь бахьан мехкадъттаъь хьаволадалер.

Уж бахьаи деш эгтача хьа-ле мехиге - дукха а ледарло йиче, тІолет дича дукхаача иеи-ршка - бан болч хьожаи а, бокхха аварг хила, газо ваза боккхъ эулам де тарлургдар. Из керттга дика - кхетаяра бригада а, ма-хеттара тІоаиашка бехктокхам боазаи болч бо-рер. Сероводород - хьалйоагІача хьоаьш ма-хеттара тІоаиашка эоаьш ма-хеттара тІоаиашка эоаьш ма-хеттара тІоаиашка э

1977 ШЕРАРЧА СССР ПАЧЧАХЬАЛКХЕН БЮДЖЕТАХ ДОЛА

Советски Социалистически Республикай Союза Закон

Советски Социалистически Республикай Союза Лаккехьарча Совето соцам бу:

Статья 1. СССР Министрий Совето хьачунена 1977 шерара, йола СССР Паччахьалкхен бюджет Союза Советен Къаман Советен планови - бюджетин комиссей, промышленносто йолча комиссей, транспортан бувамаи йолча комиссей, техникин-экономически информацин йолча комиссей, промышленносто йолчу комиссей, сельскохозяйственно-промышленносто комиссей, юрта бохама йолча комиссей, халкъа эшача товараша йолча комиссей, унаучIенон социальни IалашонI йолча комиссей, халкъа образованин, IилмаI культурин комиссей, бытовой гIулкъаштен коммунальни бохамаи йолча комиссей, Iалам лорадара комиссей, каггирой гIулкъаштa йолча комиссей, поправкан чоте а эшаи доходаш 258.939.972 эзар сом расходаш 238.732.458 эзар сом, доходаш 238.732.458 эзар сом, расходаш 207.514 эзар сом духхагIа а долаш чIоагIье.

Статья 2. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете паччахьалкхенан кооперативни предприятийгкарен — организацешкарен доходаш — оборота тIара налог, производственни фондех ду мах, фиксированни платежаш, пайдах тохадеш мукъайдар, пайдан тIера ю отчисленин, подоходни налоги социалистически бохамаи кхийола доходаш — 216.756.240 эзар сом оттае.

Статья 3. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете халкъа бохама финансированан яра — еза промышленносто, гIишлонин индустри, яйгеи кхачаи промышленносто, юрта бохам, транспорт, жилищни - коммунальни бохам, халкъа бохама кхидола доакхоу дIаxо дегIадовлаларга сий йола расходаш 123.394.451 эзар сом оттае.

Статья 4. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете социально - культурин мероприятеша — юкъарадешара школаната, профессионально - техническа, юкъерча специални лактерчеи дешира заведенешта, IилмаI - тохкама учреждененшта, библиотекашта, каубашта, театраша, кепайозанин-ма, телевиденена, радиовещанин-ма, просвещенен культурин хьакъхьарча кхича мероприятешта, больницаша, берий яслешта, санаторешта, унахIепонии физически культуран кхича учреждешта; пенсенитен пособеташ йола ассигнованеи — 83.854.028 эзар сом чIоагIе. дe, царна паччахьалкхен социальни IалашоI бюджетагIа — 29.809.413 эзар сом а долаш.

Статья 5. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете мехка оборона ассигнованеи 17.230.000 эзар сом оттае.

Статья 6. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете паччахьалкхен IаIдала органаш, паччахьалкхен управленое, судан прокуратуран органаш дешира 2.030.706 эзар сом оттае.

Статья 3. 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджете халкъа бохама финансированан

Латвийски Советски Социалистически Республика	1.372.807
Киргизски Советски Социалистически Республика	1.202.396
Таджикски Советски Социалистически Республика	1.078.472
Армянски Советски Социалистически Республика	1.199.613
Туркменски Советски Социалистически Республика	846.220
Эстонски Советски Социалистически Республика	883.961

Статья 9. 1977 шера союзо-юкъарча паччахьалкхен налогашкарен доходашкарен союзни республикай паччахьалкхен бюджеташца ух лохьелларга отчисленеш чIоагIье:

а) оборота тIарча налогех хьатIадоагIачох: РСФСР—42.7 процент, Украински ССР—48,5 процент, Белорусски ССР — 62,4 процент, Узбески ССР— 86,2 процент, Казахски ССР — 100 процент, Грузински ССР — 76,7 процент, Азербайджански ССР — 61 процент, Литовски ССР — 88,4 процент, Молдавски ССР — 62,8 процент, Латвийски ССР — 40,6 процент, Киргизски ССР — 96,7 процент, Таджикски ССР — 89,2 процент, Армянски ССР — 75,5 процент, Туркменски ССР — 95,9 процент, Эстонски ССР — 52,6 процент.

б) 1977 шера дIайоаржаева кхо процентни Паччахьалкхен чурча кхаж боагIаича эасмах — 50 процент.

в) бахача наха хьателача подоходни налога тIара Узбески ССР, Казахски ССР, Литовски ССР, Таджикски ССР, Туркменски ССР паччахьалкхен бюджетагIка — 100 процент.

1977 шера СССР халкъа бохахм дегIабовлабара Паччахьалкхен плана тIа оттаяьча мероприятеша финансированан елга IалашдIара 1977 шера союзни бюджетера Казахски ССР бюджета 148.920 эзар хьожаде.

Статья 10. СССР Министрий Совета тIадилнад Союза Советен Къаман Советен плановни-бюджетнин кхыча массазарда комиссейен 1977 шерарча СССР Паччахьалкхен бюджета хьакъхьа яьча заключене тIарча предложенешкен замечанешкен, хIаьта ишта СССР Лаккехьарча Совета палатай заседанешка депутатна йоаланьча предложенешкен замечанешкен хьожилга а царех йоагIаIаш йола решенеш елга а.

СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председатель Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР Лаккехьарча Совета Президиума Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль, 1976 шу 29 октябрь.

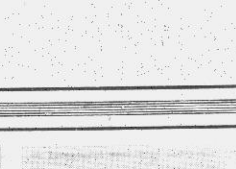

ЛИТОВСКИ ССР. Акмянски цементно-шиферни комбината арахецача «портланд» яхача тайпарча дикагIча маркагIа йолча цемента паччахьалкхен дикала Заше ешнаь.

СУРТА ТIА: комсомольско-кагирхой бригада членаш. Ьардекарча ьаттеша: транспортировщик А. Летуьпинкос, оператор Г. Кюдулене, комбината комсомола комитета секретарь А. Рудбис, смена мастери Ю. Шуров. С. Ясайтите, электрик Г. Дигрила.

А. ПАЛЕНИСА сурт. ТАСС фотохроника.

МАГАДАНСКИ ОБЛАСТЬ. 3 эзар километр IIьаха ба Колымски автотрасса. Из больлу Магаденен форда портера. хIаьта областа ворхI районерча городех, поселкех, рудникех, комбинатех, Колымски ГЭС-ах, хьуна боахамех чаьа а боаг.

СУРТА ТIА: трасса тIара машинаш.

ТАСС фотохроника.

Социалистически декхараш: МИШТА КХОАЧАШДУ УЖ?

г. Грозне партийно-боахама актива собранера

КПСС XXV съезда исторически решенеш ваxаре чIкъе-йоахьин болча, КПСС ЦК Генеральни секретара вон. Л. И. Брежнева Казахстана партийно-боахама яхтина собранен КПСС ЦК октябрьски (1976 ш.) Пленумен дах кхамалаш Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революцие 59 шу дизара накъа-долхаш КПСС ЦК дах Тахьелламаш дер тIара кхоабадаь хьалладуа болча города Кхасьсамхоша цхьадола тIамаш дахьал пятилетке - хьалхарча шера паччахьалкхен планаш социалистически декхараш кхоачашдеча.

Лешински, Октябрьски, Старопромысловски района кхаььеламхоша толамца кхоачашъяьлий ийс бетта план.

Москверча, Ленинградерча, Горькерча хьалха латтача коллективаш болламаш санна дикъа эффективности - дикаи йола предприяти яха цIи яхкъара «ХIара балха денна—дикала Знак» яхача денизагIа яхь лоаттаяра Грозненски химкомбината дIайолаяь почни хьал а лаьца мехкадыттахошш, машинъерашца, энергетикашца, кхачаь, яйгачь, моттигерча промышленносто болллоша планаш совгIа хьа а яь ехьай 6 миллион совгIа сом маьха промышленни продукци.

ХIанзле тIехьхоачашдьяь планаш совгIа «Лаьржа дошуьа» дакхъара тIаийча хинна социалистически декхараш. Солхьа доакхъаи хIинчачуьа пийсдиче духхагIа эрахийлад ухь шера лаьтташ, кхоачаь йарафинаш, фенолаш, Шоша - тIехьхоачашдьяь полиэтилен дакхъара тIаийча декхар.

Чакхъьянчаеа юкъе къьхьигама оьсарца план кхоачашдеи йола предприятеи 25 процент кIезигIенаш. Паччахьалкхен дикала Знак йолаш продукци арахецаа предприятеи барзIенгара дIахьиттинаш дIакхьачаьлий, ергигача арахецаа продукцешара цун боарам 10 процент тIа а кхеташ 63,5 процент тIера дIахьаьлиш, тIаийча декхар 18 процент мара цо хинчача метте. Кхоачашдеи да бахача наха бытови гIулакхаш дарби - наха чIоагIе а, оттаяьча дола товараш кийдьяьи доала декхараш.

Города гIишлошъеча организацина промышленносто капитальни вложеешш дIаьхийтараш нах чубаха цIенош хьалдарен планаш кхоачашъяьлий, ту дакъа - къьхьегама сборни лаккхъяра заданеш а тIехьхоачашъяьлий. Городе хьалдадуь 111,5 эзар квадратни метр цIенош ю бетта 1975 шера ийс бетта дьачуьа кхоосса тарга духхагIа.

Наха чубаха цIенош хьалдеча дика болх баьь Нохч - ГIалIай гIишлочъеча управленеи СМУ-1, СМУ-4, ПМК-105 «Хьаьлеткромонтаж» монтажни управленеча, «Чечингельстрой» ПМК-920, «Чечинггазстрой» СМУ-1, кхыяраш.

Ухь шера хIанзарча хенарнйе кхерда тIека болх бе йолачеий, хьалъяьй 340 моттиг болча кхача кийчбу тIера предприяти, предприятеша кхачан тоьаршца йайара хьалъхе заказаш хьайбу яьх отдел хьайийлаеп.

Шу дорригIге йинн хьалйтай планаа тIех 3,6 миллион совгIа кхачани промышленни товараш дохка. КIезиг-дукха бохам-дакъа а баьь, баларш цюр а йиъ город эргашъяьча товараш цIенъярш. Керда гIишлоп хьалъярш уницинга реконструкци яран - IIадахийтад - 1 миллион совгIа сом ахча.

Хьалъяьй 11 километр гIулицашкара газопроводаш, 2,5 километр канализаша, 4,7 километр водопроводаш, 22,7 километр, электрически 1,4 километр йIобхалеп трассаш, планировка яьй 800 эзар квадратни метр йолча тIерриторе тIа.

Социалистически декхараш кхоачашдеча дика хьокхамаш дахьал духхъяча коллективаша аьнна белгалдаьккхар планаш социалистически декхараш кхоачашдара хетаьча актиан собране доклад яьча КПСС Грозненски горкома хьалхарча секретарь Н. И. Семенова.

Октябрьски районо бархI бутт хьабенаб тIехьъьоаш йола цхьаьккха предприяти йоаташ, кхоачашйо планаш деакхараш. Балха тIа дика толамаш доаг Ленински районе коллективаша. Дуккъаьча хана хьинар даьгI ца долийташ хьайоагIа СССР 50 шу дизара цIерагIча химзавода, Грозненски буруь тохара балхий управленеи, коммунальни бохамаи министерства экспериментально-механически завода, швейни производственни объединене, къорабарий ерригсоюзни общества дешарен производственни комбината, «Гипроспельхозтрой» института, Грозненски университемра, ишттa кхыйола коллективаш.

Из ишта дале а, белгалдаьккхар дика доакхъяь, города промышленносто продукцеи реализаци яра нйс бетта план 99,7 процента мара кхоачашъяьлий. Халкъа бохахма тIа ца луш боьаб 6 миллион сома маьха продукци. Цу тIулакхо кхерам тIатухе уж шера планал совгIа 14,5 миллион сома маьха продукци йохкарIье аьнна тIаийча декхар кхоачашдара. Паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачаш да дар дуздадена да производствен кулгалдеча партийни паччахьалкхени дисциплина хIанз а тIехьа мела хиларца, социалистически яьх йIаштIехьйоаккхирга формально леладарга, тIаийча декхараш кхоачашдара боагIаича тайпара тIаьхьонан ца доаттабарца, материально - технически снабжени еча службана леларга болх барца, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, парторганизацеи комитетан къьхьегамхой депутатий районсовети исполкомаши организаторши политически болх баьь кхоачашболларан хилларга.

— План кхоачашъяьлий новкъарае еш хиннад тхо коллективна биларх тийна доаца бе-хьанна а, баьь а керттера предприяте болх дерттIа вIашIтехьяккхара, цхьаьккха предприяти тIехьхоачашъяьлий юкъе цо хилларга тIебоаккIитIера хьалдехар цига города партийни а боахама а органашкара.

Докладчика а пренеех къамал дьабар а гIишлоп ъеча, транспорта, материально - технически снабженеча, йIобхалеп энергетически организацеи балхд долаш шоай болх дуккхаза юкъеIбусаш моттигаи хинна хиларх. Материально - технически снабжени елга во оттадь хилар белгалдьяьр актина собране къамъяь дьяча дуккхаза кхыча оратораш я.

ТIехьхоачаеа предприятей виказаша шоай балха нийсденна кхоачамбоацаран хьагучадоахаш санна къьхьегам кхы а дикагIа вIашIтехьбаккхара республикай хьалъхьар хьаьха латтача коллективай болхлошь, кулгалхошца. Цу дьакъе геттара пайдане хIама хиннад «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача денизагIа лоаттаяр яхь шерагIа йоаржаелга, из гIулакх корта болаш леладелга, яхьаь белгалдоахар КПСС Октябрьски района хьалхарча секретарь - 3. Т. Таисоваь, пIейнин производственни объединене паркома секретара замистителя М. К. Таисоваь.

Иштта цхьаьйоча предприятей балха гIулакхъашта чIоагIа ГатIкъад продукци дIаозара кхочуьа болинн машинаькъашкина ваггоай ца лоаттаяр а. Из бакъоллар чIоагIдар гIишлочъе, цхьабаккъа вагонаш шоай наIаранька дIауаттаеча 136 предприятех уж боарамаш совгIа цIерагIча химзавода, Грозненски буруь тохара балхий управленеи, коммунальни бохамаи министерства экспериментально-механически завода, швейни производственни объединене, къорабарий ерригсоюзни общества дешарен производственни комбината, «Гипроспельхозтрой» института, Грозненски университемра, ишттa кхыйола коллективаш.

Из ишта дале а, белгалдаьккхар дика доакхъяь, города промышленносто продукцеи реализаци яра нйс бетта план 99,7 процента мара кхоачашъяьлий. Халкъа бохахма тIа ца луш боьаб 6 миллион сома маьха продукци. Цу тIулакхо кхерам тIатухе уж шера планал совгIа 14,5 миллион сома маьха продукци йохкарIье аьнна тIаийча декхар кхоачашдара. Паччахьалкхен планаши социалистически декхараши кхоачаш да дар дуздадена да производствен кулгалдеча партийни паччахьалкхени дисциплина хIанз а тIехьа мела хиларца, социалистически яьх йIаштIехьйоаккхирга формально леладарга, тIаийча декхараш кхоачашдара боагIаича тайпара тIаьхьонан ца доаттабарца, материально - технически снабжени еча службана леларга болх барца, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, парторганизацеи комитетан къьхьегамхой депутатий районсовети исполкомаши организаторши политически болх баьь кхоачамбоацаран хилларга.

— План кхоачашъяьлий новкъарае еш хиннад тхо коллективна биларх тийна доаца бе-хьанна а, баьь а керттера предприяте болх дерттIа вIашIтехьяккхара, цхьаьккха предприяти тIехьхоачашъяьлий юкъе цо хилларга тIебоаккIитIера хьалдехар цига города партийни а боахама а органашкара.

Докладчика а пренеех къамал дьабар а гIишлоп ъеча, транспорта, материально - технически снабженеча, йIобхалеп энергетически организацеи балхд долаш шоай болх дуккхаза юкъеIбусаш моттигаи хинна хиларх. Материально - технически снабжени елга во оттадь хилар белгалдьяьр актина собране къамъяь дьяча дуккхаза кхыча оратораш я.

Актина собрани яьнначул тIехьагIа организацеи дош дуьнаш пленум хилар. КПСС Грозненски горкома секретарала хержар **Л. П. Белоглазовай.**

С. МАЙСИГОВ.

ДАГА А ДУВЛАШ—МАШАРАЙ КХЕРАМЗЛЕННЕИ ТIЕХЬА

Европа хьалхъашта дика хоьш да, тIом яхар фий. Массеххазза европейски наччальхьалкхенй территорига тIагIоалаш дIанаоб цуи ала, шийна тIехьа миллионаш бобобь нах, дохадь боахамаш, тIайIIен сатотон яхаь. Iалома нило ду дуламаш то мара, континенте тIемаш юхьхьовллаурдгаш ьына хеташ пуьхи за ъьяккай. Юхьера а, кий замалаьла мара хуьлдеснаьлан тIулакхаш. Лоам юхьатара хилара, марксистско-ленински мировоззрени, социалистически интернационализм принципашш цхьатарра хиларо цхьана айхха кхотIаьь социалистически наччальхьалкхенй лиз боаб содружествица юкъе лелаш, цхьаьккха предприятин континенте ваxаре хьахинна империалистически агрессе нешан маьара ниг боаб бакъо.

Дунея хьалхъашта юкъерча арене йIаии дага а дувлаш дIаууст агрессивни кругашкарчаш моллаш, мацара кхерамлен бахьан долаш доаттабеча къьосаме шоай нисеш вIашIатIа а дегIтан Iалонаеге. Докладе, а белгала адам цецдалаш тIоагIа - арахьара политически болх баьь дар агрессивни империалистически кругашкарчаш тулъяь. Европерча кхерамлени цхьана тIулакхаш леладарен дешаша йола Iалашо мотт игаи терчал а ю, вежаришо долча мехкана Варшавски Договора юкъе дакъа лоацача наччальхьалкхенй. Политически консультативни комитетан заседанешка, шоай куглалу деятелаш вIашIатIкхийттача кхыча моттигташца кхы санна дуккхаза а белгалдьяьр: Европерча чIоагIча машарга бода ниъ дуьнеи дIоллаиеча тIема итоганн вIашIйсдена наччальхьалкхенй дозонаши бахьъьа тIаьхьарра бохьонаш йолеи шоай кхоачашдара хьагучадоахаш санна къьхьегам кхы а дикагIа вIашIтехьбаккхара республикай хьалъхьар хьаьха латтача коллективай болхлошь, кулгалхошца. Цу дьакъе геттара пайдане хIама хиннад «ХIара балха денна — дикала Знак» яхача денизагIа лоаттаяр яхь шерагIа йоаржаелга, из гIулакх корта болаш леладелга, яхьаь белгалдоахар КПСС Октябрьски района хьалхарча секретарь - 3. Т. Таисоваь, пIейнин производственни объединене паркома секретара замистителя М. К. Таисоваь.

Иштта цхьаьйоча предприятей балха гIулакхъашта чIоагIа ГатIкъад продукци дIаозара кхочуьа болинн машинаькъашкина ваггоай ца лоаттаяр а. Из бакъоллар чIоагIдар гIишлочъе, цхьабаккъа вагонаш шоай наIаранька дIауаттаеча 136 предприятех уж боарамаш совгIа цIерагIча химзавода, Грозненски буруь тохара балхий управленеи, коммунальни бохамаи министерства экспериментально-механически завода, швейни производственни объединене, къорабарий ерригсоюзни общества дешарен производственни комбината, «Гипроспельхозтрой» института, Грозненски университемра, ишттa кхыйола коллективаш.

Керттера технико - экономически хьокхамаш тIаийча декхараши кхоачашдара 8 предприяте. Царна юкъе я «Грознефтеоргснитеэ», «Койсерпплодоовощ» объединенеш, «Автоспецобору д о в а н и е», «Трансмаш», «Металлоторга», гIишлошъеча управленее ашкаболатонни конструкцеи заводаш, Кулбаседа - Кавказски машинжилбашъеча отделеле колдиствош, кхыярш.

Докладчика яьхар бакъъьлар муьларад а деш тIехьъьабулеча Iадаьккара шоай цIен «Грознефтеоргстроя» заводе токара **А. И. Евсевске,** «Грознефтеоргсинтеза» объединене керттерча инженера замистителя **М. А. Хапришманова,** машинъяьча Грозненски отделене начальника зомместителя Г. А. Агабаяна.

Ишт бетта план хIанзаь, 30 октябре, кхоачашъяьлий а аьнна юкъерча кооперативни сборни лаккхъяра заданеш а тIехьхоачашъяьлий. Городе хьалдадуь 111,5 эзар квадратни метр цIенош ю бетта 1975 шера ийс бетта дьачуьа кхоосса тарга духхагIа.

Наха чубаха цIенош хьалдеча дика болх баьь Нохч - ГIалIай гIишлочъеча управленеи СМУ-1, СМУ-4, ПМК-105 «Хьаьлеткромонтаж» монтажни управленеча, «Чечинггельстрой» ПМК-920, «Чечинггазстрой» СМУ-1, кхыяраш.

Ухь шера хIанзарча хенарнйе кхерда тIека болх бе йолачеий, хьалъяьй 340 моттиг болча кхача кийчбу тIера предприяти, предприятеша кхачан тоьаршца йайара хьалъхе заказаш хьайбу яьх отдел хьайийлаеп.

Шу дорригIге йинн хьалйтай планаа тIех 3,6 миллион совгIа кхачани промышленни товараш дохка. КIезиг-дукха бохам-дакъа а баьь, баларш цюр а йиъ город эргашъяьча товараш цIенъярш. Керда гIишлоп хьалъярш уницинга реконструкци яран - IIадахийтад - 1 миллион совгIа сом ахча.

Хьалъяьй 11 километр гIулицашкара газопроводаш, 2,5 километр канализаша, 4,7 километр водопроводаш, 22,7 километр, электрически 1,4 километр йIобхалеп трассаш, планировка яьй 800 эзар квадратни метр йолча тIерриторе тIа.

Социалистически декхараш кхоачашдеча дика хьокхамаш дахьал дуккхаза коллективаша аьнна белгалдьяьккхар планаш социалистически декхараш кхоачашдара боагIаича тайпара тIаьхьонан ца доаттабарца, материально - технически снабжени еча службана леларга болх барца, партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша, парторганизацеи комитетан къьхьегамхой депутатий районсовети исполкомаши организаторши политически болх баьь кхоачамбоацаран хилларга.

— План кхоачашъяьлий новкъарае еш хиннад тхо коллективна биларх тийна доаца бе-хьанна а, баьь а керттера предприяте болх дерттIа вIашIтехьяккхара, цхьаьккха предприяти тIехьхоачашъяьлий юкъе цо хилларга тIебоаккIитIера хьалдехар цига города партийни а боахама а органашкара.

Докладчика а пренеех къамал дьабар а гIишлоп ъеча, транспорта, материально - технически снабженеча, йIобхалеп энергетически организацеи балхд долаш шоай болх дуккхаза юкъеIбусаш моттигаи хинна хиларх. Материально - технически снабжени елга во оттадь хилар белгалдьяьр актина собране къамъяь дьяча дуккхаза кхыча оратораш я.

Актина собрани яьнначул тIехьагIа организацеи дош дуьнаш пленум хилар. КПСС Грозненски горкома секретарала хержар **Л. П. Белоглазовай.**

С. МАЙСИГОВ.

ЛИТОВСКИ ССР. Акмянски цементно-шиферни комбината арахецача «портланд» яхача тайпарча дикагIча маркагIа йолча цемента паччахьалкхен дикала Заше ешнаь.

СУРТА ТIА: комсомольско-кагирхой бригада членаш. Ьардекарча ьаттеша: транспортировщик А. Летуьпинкос, оператор Г. Кюдулене, комбината комсомола комитета секретарь А. Рудбис, смена мастери Ю. Шуров. С. Ясайтите, электрик Г. Дигрила.

А. ПАЛЕНИСА сурт. ТАСС фотохроника.

МАГАДАНСКИ ОБЛАСТЬ. 3 эзар километр IIьаха ба Колымски автотрасса. Из больлу Магаденен форда портера. хIаьта областа ворхI районерча городех, поселкех, рудникех, комбинатех, Колымски ГЭС-ах, хьуна боахамех чаьа а боаг.

СУРТА ТIА: трасса тIара машинаш.

ТАСС фотохроника.

Буруь тохара балхий эффективность лакхъе

Нохч - ГIалIай АССР меxдакъата доахоа промышленносто деrIабоагIачIгIлга боkъонца гIальжета этта ха белгалйоьл тохкама тохам болу буруь кIоардалларен чоалхлерга хиларен; хьисапаца диллача геттара керда коллекторан хьаелара, цунца дувзадена геолого - тохкама балхий эффективность лохъларен хьалдоах мехкадыттa дикка лаьггIадарцен. Цун керттера бахьанаш — Терско - Сунженски антиклинальни зона мезокайнозойски структурашца нийсдаь, дуккха продукт телаш хинна карбонатни гIоанаш тохкама буруь тохаран тоьал доккхача дакъе эксплуатацена буруь тохари лекъа хилар; скважинашкара мехкадыттa дукха доагIача хана гIоанашкара давлени сихха лохлуш а тIоанашкара хий парна чуухаш а хилар.

Мехкадыттa доахача къьнаран моттигашкен мела тIерча дIадикъача чкъорашкеи кIезигагIа мехкадыттa доаллача мела кIалхарча тIоанашкен мехкадыттa лохаш а тIоанаш тохкаш а духха буруь детта деза хиларо буруь кIоардаrIен чоалхлерга хьалдаеп детта деза доллача а, объекташ алсамъьювларга а, уж тохкаш карвержеаш гIоаккха ха йIаьхьларга а хоачадаьа гIулакх.

Буруь кIоардаrIа детта деза хилархи температурашца лаккхагIа хиларен дувзадена халонаш дукхагIа кIезигIа тIаьхьет скважинаш чIоагIьечен тохкаче хана.

Старопромысловски буруь тохара балхий управленее геолого-тохкама балхаш ду пхе майдан тIа (Старогрознески, Хаян-Корт, Минеральни, Эстребинь, Андреевски).

Тохкаш йола керттера объект я тIоанай мезозойски комплекс.

Мела кIалхара хьаьта коллектораш, меланхийски ярус а тIехьа, тахкарен карааразярен деша хьалдеи чоалхлерга кIоарда буруь тохарах хьаьхьарга диннеш - хайра на хилараx хIанз ух сахьата геттара кIезигга ломадаь а да.

Скважина гонахьара гIирсаш хьалдаеп хIанзаь хьаьхьарга цIи никъ ба: 1) чIоагIаче тIоанех буруь сихха тохар а, 2) скважинашта тохкам дикагIа бара ю бен йоаккха ха лоаларга.

Хьаьта тхона хетачох, керттера кхоачамаш скважинашца сихарIа яхарах лаьт.

Хиллг «Грознефть» объединенее системе 5000 метрга кхачалца кIоарда скважинаш боахаш 1200 ди-бийсен объекташца тохкам бен 120 ди-бийсен дов, вешта аьлча ший йIзша цикл а тIехьа скважина йоаккхаш дIайолаеча ерригача хаьнах 20 процент.

Цу тайпара, лаххе дийначух душ да, скважинаш хьалъеш дIайоаь ха кIезигIера дакъе керттера уйла чIоагIаче тIоанех буруь сихарIа тохара тIаийча декхарга тIехьа. Кхыметтел тохкам лаьрхIара йода ха вIалла да лаьрхIача а, скважинаш хьалъярга йода ха тIех яьча а 10 процент мара лоллургьяьш, «1976 — 1980 шерашка СССР халкъа бохам дегIабовлабара Керттера лостамашка» 25—30 процент лохъе лаьрхIача метте.

Буруь сихарIа тохкаш вIашIтехьяккхарда тIоанаш тедача йоккха эффект луча инструментага буруь детта предприяти Iалашъярга а кIоарда скважинаш яхара дикъе керттера хьалъяьй керттIадьнарен планаш оьарца я; чуглоаьа буруь леларен скважинаш дагIошш ца яхтарен тIех чIоагIача турбай колоннаша, буруь ду-лача тIехдикача коачалашца скважинаш Iалашъярга, халкъа керттердар — хьдаина материально - технически Iалашо тIадоаттарга.

Скважинаш йхарга йола ха лоацар йоьнга де дезар хьада дагIа йоьнга хетаьу, хIаьта а скважинашта тохкам белга тохкамен эксплуатационни скважинаш йоахача тIехьхаеп этгарга безаккхамаеп этап я.

Тохкам дика гIишлоп хьаьхьарга тIийна да тIоанашка мел мехкадыттa доал хоьлга, тохкамаш сихарIа делга, мехкадыттан гIаена заиналш ловьяга, гаьн мехкадыттан доаллача гуччхьарча тIоанаша объекташа тохкамаш дуккхагIа де деза, колоннина эксплуатацеи ечча хана царна IIадахийта тохкам бе безгрбоаш.

В. РЕБРОВ,
Старогрозненски буруь тохара балхий управленее геологически отдела начальник.

Доазол дехьара

ЛЕРХIАРАШ ЦАIАШ ДОЛАШ, ДЕГАЙ ЦХЬОАГIО ЙОЛАШ

ХIанн Монголе массера и синя, сийлать бонкка ян Октябрь-ский социалистически революцион 59-ю годгIара хегIалъ монголо-советски доттагIан 25-гIа мецачинк да. Из месячник дела да шаккъе а моях дегIабоалалорга программашн тIаийачен шер цхьоагIе дIаэо. «ЮгIайера ве жераяша долча хадкий теркам тIабергIабалочи КПСС XXV-ра съездан, МНРПI XVII-чен съездан исторически шерг луш ларбелла шиг тайпара рапорт из хIиттарах.

Монголе экономикан культурган дерригача доаккъошка хоттабоалалаш долга дIаэа лолш массе оагIорахьара Советски Союзо деча бокъонца долча интернационалын поквкостадо. Цу хьакъбера цкха дийца тIаIанавап МНРПI ЦК ХьалхараСекретарь, Сийлаъь-йоккучаХалкъа хурала Президиумга Председатель пов. Ю. Целенбал, Монгольски Халкъа Республикина ххабола кугалалой, Масала, дIадаэа пхе шера 2,5-гIа доккхачIа хиннад СССР-о Монголера дан поквкостал. Ухх тIехьхарга шерашка толаме дегIаух предприятеш цкъана тIехьIаран эксплуатаци яр, шинна а мехка министерствашца ведомствашца юкъе, МНР аймакашца СССР автономни республикашца, краяшца, областиашца юкъе юкъарчал доаццаш дола бухьмай оттадар санна йола цкъана леладена творчески гIулахIй керла, кхы тIа-эргIалка тоаяь формаш.

ХIанн сихдена лел Эрдэнэте цкъана монголо-советски предприяти — МНР бокккагIбола гIирс — хьалъара балхан, Оагlох оагlув а теха хIиттар ца еходеп кхаъкет хьарца пхе-ра монгольски советски болтлоша, инженераша, техникаша

СФРЮ, «Руди Чаевец» яхь-ча радиозавода аракена йолаш-ный шагонагIга 69 ем йоккха

«Руди Чаевец ихча радиозаводе.

СУРТА ТIА: Баня Лукера

ТАНЮР—ТАСС сурт.

ЛОРА ХЬЕХАМАШ

РАКА ЛАЗАРАШ ЦА ХИЛИЙТАРА

ХIанн дуккхача лазарашта юкъе тохаг йоккха мотт тIаIолош дега-мегIаргIа дIадана лаьа-ргIенн эуламера дестамашн. МолларIа долча дестамех дуккхача хIамашца белгалагIа да эуламера дестамаш.

Эуламера дестамаш дегIа-ъхача шиг тайпана белгало е ца бахаче наьха реалын доходаш 16 — 18 процент дуккхагIа хургьа, ца дахьке болллойн гIулакхерча йолькеи юкъера алапи 7 — 9 процент, общественни боахамгарен шоай доалахьара боахама продуктаи йохкарахь юртбохама объединенеи членашта хьатIайоагIа ахчан доходаш юкъера лаьрхIа 14 — 17 процент дуккхагIа хургьа.

Тхан ма-дарра, оттаяь планаш йоккхий я. Цар новкъостал дерзда монгольски халкъа хьалхашка латта исторически доклар — социализм хьалъе йоккхалъера — толаме хIоваллин. Шеко хила ягIаш, из доклар гIалкъа Монголе къаьгегамхошка цхоачадлулургдалаи хIиттарах. Толамаш доккхаргIалалга бола тешам — керда монгольски общество хьаеи боахкарий энтузиазм, Советски Союзаьеи хьакха социалистически механизм Монголе аIхха цкъана леладу гIулакхаи. Ужа ленношка Монгольски Халкъа Республика партийно-правительственни делегаши Советски Союзе яро я хIаьта ишгта ухх шера август бетта КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев МНРПI ЦК ХьалхараГенеральни секретарь, Сийлаъь-Йоккучаа Халкъа хурала Президиума Председателина Ю. Целенбалга-ца Крыме доттагIал тIехьа вIашагIкхетаро а лоарIхIоме доккха лоаи КПСС-аи МНРПенеи юкъера, советски монгольски халкъашта юкъера доахрдоаца межународни дола доттагIал — дегIадолалларан тIоагIдараен гIулакха юкъе.

Ю. СТЕРЛИГОВ. (АПИ).

КХОХКАМ КIАЬДБАРА ТIЕХЬА БА КООПЕРАТОРАШ

Духха ха йоаццаш Париже гуьлеинача Дунен халкъашта юкъера кооперативни аьлнаш (МКА) дегIаяьрча XXVI конгресс вIашагIкхийтар 66 мехкарча кооперативни союзний делегаташ. Села IаI санна делача ворзI боссболча МКА эмблемина егача ЮНЕСКО штаб-квартира заседанеи хулача залеи дIабийаьа кхамбаI хIара кооперативни болама проблемаш, хIаначарча дунен тIаргIа цун моттигга хьакъеча, ухх гаргIарча хенарча, декхарий хьакъеьлеш.

Конгресса делегаташа кхоалабIора Европерча кхерамалера ихьана гIулакхаи делларен дешашта йолча Советски Союзера хьакIайадар, дунен халкъашта юкъера «Кохкам кIаьдбар — дунен халкъашта юкъера кооперативни болам толаме» дегIаяьрча картерча хьалех наI долгах шоаш дог тIийша хилар. Хельсинке хIинча-ча совещанне документаш контекста предлагарий буш решеннеи чакхъяькра массе оагIорахьара новкъостал дараи тIехьхаи дунен халкъашта юкъера ерриг-ча организацешка кхайкарадаи дир конгресс.

Массера рауза хинна тIаIийай халкъий докардоацача лаккъбера, сат-массе оагIорахьера дегIаяьрхIамаш символ а йолаш йоккха хулаш йоIагIача горнообогатительни комбината объекташ хIиттаи хьалхи болх ер болаблайийар дуьйна. Шиа мехка дIхьана леладу экономически гIулакхаи дегIадолалларан дахьке бокъонца доаккъошка хоттIаргIа аIмаккашкеи толаме болх бебо-йолаш. Советски Союзо Монгольски Халкъа Республикина деи дола новкъостал керла-та пятилетке шозза совгIа доккхагIа хургьа. СССР-о новкъостал а деш хьалъерча 250 совгIа тайп-тайара боахамеи культурни объект.

Уж баллаш тIе дола лаьрхIа я ер шу доладелла хьхье Москве кулгаш лаьа 1976 — 1980 шерашка цхьана экономически гIулакхаш лелларга тхьакIенна МНРПенеи СССР-аи пятилетке мохк экономически дегIабоалабора кептера детташ. Масала, 40 — 44 процент лаккъе дерхI общественни продукт, 37 — 41 процент кхаман доллча объем, шера хьехе-на лаьрхIача юртбохама продукцин хьанга объем — 26 — 30 процент, хIаьта шера юкъера лаьрхIача промышленни продукцин дуккхагIа хьакъеча темпаш 10 процентага кхоаъне лерхI. Иштта монгольски халкъа хьал-торо дIаэо айирен культурни боарам

ТАНЮР—ТАСС сурт.

ДЕШАРА БЕРИЙ БЕЗАМ ТIАБОХИЙТАР

— Ларйса, тетралаш дIалекъал бераштта, — аьлар хьекархочо Зайцева Надежда Степановнас партеи тIе дагIа-ва бераштта юкъера цкъан йиIигагга. Ларйса, хьал а гIетта; дедкалургдаш сона яхаш йолъа хиламнар шийга аьлнар дац.

Мишта ховрдаш хьона берий тетралаш дIадала, алапи ма-хьой хьолI, цIерех йоIаране тIа яздь ма-латтий, малагIа хьан тетрадь да, — йистхилар Надежда Степановна. Из дар цхьоалагIа класса деца-ширш шу кIанел тIехьдьинача хана. Юкъъера дешарех кхувча берех яр Ларйса. Бакъда лика сихеташ йийг-м яр из. ЛаьрхIагIата ховрдаш йоIагIа йаккха а унга тIоагIа IодеишIата а дьлдар из Надежда Степановнас.

Иштта массеккъаьа тетралаш дIалекъийташ а кхамалъ дедаш дола классера кхы общественни гIулакхаи лайташ а деш аьлнар по Ларйса. Цох дика дешархон общественницеи хилар тIехьагIа.

Берашца шоашца цар ошалаш а цкъанера дIадаьлар. Берашца цун ошалаш йIаэчул тIехьагIа мара ховрдаш пунша фу деладе деза. Дешарца цун белгалъяьккхаш а дац. Цигара цун дар Надежда Степановнас. Нана хьайийга, цунна кхамалъ дир. Бакъда йийга дешар кIезига хьал а хьайийга, ихьанга.

ПIаккха Зайцева ше наIарга яхар бера. Дьда а наьната я кхамалъ хилар. Дешийтархьа оаха, хьажаргаа тхо яхаш бар уж. Цар цIаргIа ягIача ухьанна эеделар царна: яIалла книжкаш ца хилар, духьхьаа ву йийга учебникаш довлар. Хаьттача гучадьлар да а на-на а дешар ховш наьх хилар. Бакъда, бола дукха а гIаьна а аьлар. Цигара дIадаьлар а хьоадап тIе йоахар шер. Цига Надежда Степановнас хьехар дир царна шоай йийнга берий книжкашна диафильмаш эпа авина. ДIаэо дийнар йийнг царга гIолла дешаргIолча минута йоккха ела.

Даеш яхаш цкъан муьхьа болча хана йийга дешар шоашца цунна нийца хоза книжкаш, диафильмаш хьуьжар. Фильме гуш долча суртогIга кIел дан ваина. Дешархочо Ларйса, ций книжкаш тIа шийна дезадина дувцар а фальг бина оттар. Дешара безам тIабахар йийга.

...Тхьо шу да Зайцева Надежда Степановнас хьоаьнгар-ча классанна бераштта хьеха. Из берий эгIара хьоаьнгархехархо я. БIаьш а эзарш а болча дешархочна яIзай из цу хана деза. Бераштта а цар шоай новкъостал дукха хьехаеш, сий деи а Надежда Степановна, хIинн яьчча цо цкъа дезадина дувцар а фальг бина оттар. Дешара безам тIабахар йийга.

— Са сай бер дан, е хинна а дац — йоах по, — бакъда сай дешархоша из дагIавахана. Са гергара дукха безам да. Царна со яIаллан аз. хьехачара дIабаха пхьа, итт шу, кхы дукхагIа ха яьчча а. Иштта бераш ба дIаиэ бар вола Иванов Павел, Краснодарски университет яьккха Хангельмиева Таня, Iилман болхло Прусовкеич Михаил, Нохч-ГIалгIай паччалъалкхен университет яьккха Баева Ольга, кхы дукхахбараш.

Ше хьехаш хиннача бераштта мегIера яхьана хьехархочта а дицлургдаша новкъостал ду-шоашца на хьетор хоатт шуна. Хьаьта Надежда Степановнас кхамарш дIайаьккхийтар цIера ше хьехархача шерашка Iоаьь йIаьхий опыт. Юхььаьца болх дIабоалабеш цо хьехам бан хьехархой шоай из хьалхарча хьехаш хиннача Грозначера №- 12 йолча юкъера школе, хIанн цо болх бечча Грозначера № 56 йолча юкъера школе а. Цу шинна а школерча хьехархоша дика цIи йолъа Надежда Степановнай.

Из цхьоалагIча классе дена болабогу бераштта коммунистически, интернационалын хьехам бе.

— Оля, — аьлар цо, — цIа-га хьанна довз-кхо, хьо малаш-б ъа лоалахоп?

ЯIнигго цIераш яьлар ше тенникех цхьана лоаьаш долча берий. Малякаиен Кнариканей, Аляцев лоаь со аьлар цо.

Бераша ехетадергдоача-тайпара дIадийдар Надежда Степановнас цо цIераш яьха йиIинш тайп-тайпарча къкет а уж йIаьш безаме а хилар. ДIадовзийтар вай. мехкара халкъъан барттайна, цкъана хьакъетта, денашца, яIаьш гIоновьоаттал деи дола хилар. Шераш яьлар классерча тайп-тайпарча къкмех долча берий. Царга хьабувийтар шоай лоьлахоп, царна юкъера гIулакха.

Зайцева Надежда Степановна коммунисте я. Ленина гIулакха, парте гIулакха массера а кийчеи тешамеи хургIоча, коммунизм хьалъера. цхьаккха а хIама кхолдергдоаца тIехье хьалкъеера берригга шиг шиа, ха йIаьу цо, ше из гIулакх деи хиларах доккхаа я ду.

— Дика хет сона хьехархочун болх сайна школе деина мегIера яхьане а безабереш, кхьастта, эгIара йIамаIга долча берий тIаIаьна хьеха со пийсьена, — йоах Зайцевас. — Цу хана эгIара дIкхIа дIаи бечча шийна дIа хьехар, цигIара, из дергIа дIадолладлийтараз дуккхача а дIаьхье тийна хургьа цу пун тIеъьаIгара-вагIе. Цу дуьйна бокъъата лоарIхIоме да из хана бера нийса хьехам балар, дешара пун безам тIабахийтар.

Надежда Степановнас ше лаьрхIа дийнад эгIара кегIера гIулакха долча бераштта дешар хьехара йилма. Цо йистехьхIитт Нохч-ГIалгIай педагогически института юхььаьнгаран классай факультет.

Шийна хьонох кхоачамбан на Iена, Надежда Степановнас хаддяяна лакхъо шиг баьха тоаяь. Цу гIулакха эцна тазеташ тIара а, журналаш тIа-ра а, материалаш, литература, берий шкIолерча деш ю. Цун цIагIа а йоккха библиотека.

Хьехархо хилараз дола шиг декхар дилла кхоачамбан, комунист лаьрхIа, хIинца а, цкъана общественни бахара юкъе дилла дакъа лоаьаш я Надежда Степановна.

Ю. ЧАХКИЕВ.

СУРТА ТIА: хьехархо Н. С. Зайцева.

И. ПЛИЕВА сурт.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДЕЗА НОВКЪОСТИЙ!

ЧАКХДОАЛАШ ЛАТТ 1977 ШЕРА

Сердало

ГАЗЕТА ЯЗЛУГА

Газета язлу буьлъама ерригача оттаделенашка а промышленоста, транспорта, гIишлошъеча предприятешкера, дешара заведенешкара, колхозашкара, совхозашкара, учреждешкара, общественни организашкара кепайолаэуьв доаржалера общественни уполномоченешка а гIолла.

ГАЗЕТ ЯЗДАРА МАХ: шера — 3 сом 12 жепнгга: кех бетта — 1 сом 56 кепнгга.

ДИЦ МА ЛЕЛАШ «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА ХАННАХЬА ЯЗЛЕ!

ТЕЛЕВИДЕНИ

2 ноябрь

I РОГРАММА

9.00 — Кеседарадаш. 9.10 — Б.Т. Iуьрадаша гимнастика. 9.30 — Б.Т. «ТурбинегIар денош» яха телевизион цIа хIама серийн художественни фильм. 1-гIа, 2-гIа серин. 14.50 — «Хьа къахьегам хьа сийле» яь. Документальни фильмий говзаргIа ма. 15.30 — Б.Т. Центральни телевиденеи Ермоловин ралеш эрий хIанкха инструментий Академически оркестра концерт. 16.30 — Б.Т. «Вай семей беш». 17.05 — Б.Т. «Пионерша наьъа тIа москвичаш». 17.30 — Б.Т. «Хуратино хьостанца». 18.00 — Кеседарадаш. 18.15 — Б.Т. «Самучьаше шоташ» 18.30 — Б.Т. Октябрина къахьега яьха доаькъачой йолча къахьегама кхолларалла цIера эрий хIанкха инструментий Академически оркестра концерт. 19.15 — «ТхьогагIа». Сирсан фильм-концерт. 19.45 — Б.Т. Турбинегlар денош яха телевизионни хьехача серийн художественни фильма премьера. 3-гIа серин. 21.00 — ХIа-Информационни программа. 21.30 — Б.Т. Балета артистий конкурс. СССР Доаькъена театрера передача. Пасторелла — керадарадаш.

II ПРОГРАММА

18.00 — «Нохч - ГIалгIайн гIолла». Информационни программа. (Грозни, телевизи студи). 18.45 — Журнал «Сибирь». 19.45 — КПСС Центральни Комитета 1976-гIа шера Октябрьски Пленуме а СССР Лаьккъастача Советий союз а материалех. КПСС Нохч - ГIалгIай обкома секрера Берсанкъиева выступлени (новкъий метгала). 19.05 — «Цхьатера гIийла» болхо яхий Союза яха документальни фильм. 19.55 — «Замира Фатыхова поьлаш». 19.40 — «Тайпанан-ский» совхозера передача (новкъий метгала). 20.05 — Документальни фильм. 20.15 — Мастер, кагийкой кастанца кIобе. Барлыкъа тегара производственни объединенеи мастер Хумидов (новкъий метгала). 20.25 — Фильм-концерт. 20.55 — Хоамаш, реклама.

3 ноябрь

I- РОГРАММА

9.00 — Кеседарадаш. 9.10 — Б.Т. Iуьрадаша гимнастика. 9.30 — Б.Т. «Буратино йистехьа». 10.00 — Б.Т. «Турбинегlар денош» яха телевизионни художественни фильма серин. 11-гIа серин. 12.00 — Б.Т. Кинопанъоьрдой клуб. 14.30 — Б.Т. Спортивни программа «Трезубец» (Венгрия) — «Динамо» (Донецк). 2-гIа тайм. 2. Футболан куьбок. Ъьхьаграй куьбок. «МТК» (Венгрия) — «Динамо» (Тбилиси). 2-гIа тайм. Центрера передача. Пластьеьта кердадараш

II-РОГРАММА

18.00 — «Нохч - ГIалгIайн гIолла». Информационни программа. (Грозни, телевизи студи). 18.45 — Концерт. 19.10 — Парте планаш — ъьхьаъе планаш. 19.20 — Юрий Клиов яьха ешний. 19.30 — Б.Т. «Цхьатера гIийла» болх беш я. 19.40 — «Тайпанан-ский» совхозера передача (новкъий метгала). 20.00 — Кеседарадаш. 20.30 — Фильм-концерт.

РАДИО

2 ноябрь

6.30 — Ъьхьабаьта доаькъараш Iаланде-Шалински районера фермашка (Гелдаг яь рейд (урсий меттала). 6.50 — Сийлаъь - йоккъача Октябрь - толамашца пачъалгIергга. Къальгама рапортаж (урсий меттала). 7.20 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.32 — Хоамаш. 8.25 — КПСС Центральни Комитета Октябрьски Пленума материалаш Iомаеи (гIалгIай меттала). 8.40 — Къаьнаша хилий ашарах (новкъий меттала). 9.15 — «Коммунистан лелий болаш» а тIехьар долаш а тIаьрча ба партех шиъ» яха» беседа (урсий меттала). 9.30 — «Вай дог-тIаIа». — Iалам». яха радиожурнал (урсий меттала). 10.00 — Берий къаьнаша бокъийбограмота. «Дог тийна хьаьа а дерзо» яха беседа (урсий меттала). 10.15 — Къаьнаша хьехам а къахьегама дисциплина аь «Медицинрган» заведера передача (новкъий меттала). 10.30 — Социалистически яьхь хьалхарча-рашта доаь концерт (гIалгIай меттала). 11.00 — Кеседарадаш (урсий меттала). 12.00 — Б.Т. «Турбинегlар денош» яха телевизионни художественни фильма серин. 13-гIа серин. 13.00 — Б.Т. Спортивни программа. 1. Футболан куьбок. «Динамо» (Киев) — «Црвена звезда» (Белград). 2-гIа тайм. 2. Футболан куьбок. Ъьхьаграй куьбок. «МТК» (Венгрия) — «Динамо» (Тбилиси). 2-гIа тайм. Центрера передача. Пластьеьта кердадараш

II-ПРОГРАММА

18.00 — «Нохч - ГIалгIайн гIолла». Информационни программа. (Грозни, телевизи студи). 18.20 — Юрий Клиов яьха ешний. 18.30 — Б.Т. «Цхьатера гIийла» болх беш я. 18.40 — «Тайпанан-ский» совхозера передача (новкъий метгала). 19.00 — Кеседарадаш. 19.30 — Б.Т. Футболан Европейски чемпионан куьбок. Грецера трансляци. Пеперварга — «Олимпиаго» тираж. 21.45— Спортивни программа. 1. Футболан куьбок. «Динамо» (Киев) — «Црвена звезда» (Белград). 2-гIа тайм. 2. Футболан куьбок. Ъьхьаграй куьбок. «МТК» (Венгрия) — «Динамо» (Тбилиси). 2-гIа тайм. Центрера передача. Пластьеьта кердадараш

ХАОТТАМ

Тахан республике гIоллеи Грозни хиттаяь хIоваллин мархаш а йолаш, лоаьдама йоачан а йолаш, цъьайоча мотт ингкъа дозз а доаллаш, тайп-тайпарча оагIоанчаьккъара сеттаршкара 2—7 метр чIоагIа муьх а хьекъаш хилен фегара температура республике гIолла 8—12 градусаш Грозне II—13 градусаш йоккъа йолаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051. г. Грозный. Ленина, 9 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; бехкотхама секретара — 3-34-38; партийн хаьарен культуран отделий — 3-61-48; промышленносто отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отдела — 3-74-68; бухгалтере — 2-54-30. корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364051. г. Грозный ул. Ленина, 9 (3-этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; партийной жизни и культуры—3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем — 3-74-68; бухгалтерии — 2-54-30. корректорской — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, шоаттен деношка

СФ05526. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске.92. Типография изд-ва Грозненский рабочий», Маяковского, 92. Заказ № 8172.